

Dvě kazuistiky – podrobný popis

Stanislav

Žák čtvrtého ročníku maturitního oboru Strojník požární techniky. Obor si vybíral podle svých zájmů, od mala chtěl být hasičem, plnil si svůj sen.

Je romské národnosti, od dětství vychováván v dětském domově. Je klientem pedagogicko-psychologické poradny, má diagnostikovány SPU (dyslexie, dysgrafie, dysortografie).

Po úspěšných přijímacích zkouškách byl přijat. Na začátku jsme pozorovali obtíže zejména jazykové a také v matematice. Aby se Standa mohl plně věnovat studiu, potřeboval doučit chybějící znalosti. Třídní učitel spolu s poradenskými pracovníky Standovi a vedení domova doporučili, aby Standa přes týden pobýval na domově mládeže, který je nedílnou součástí školy. Toto řešení se ukázalo jako velmi účinné, eliminovaly se jeho případné prospěchové problémy. Standa se vymanil ze známého prostředí dětského domova, vrací se tam na víkend.

Velmi se osvědčili Standovi spolužáci, kteří s ním byli ubytováni a patřili k lepším žákům. Ti Standovi také pomáhali zvládat počáteční obtíže – doučovali ho během společného času vyhrazenému ke studiu a přípravě do školy.

Standovi se intenzivně věnovali a dosud věnují i pedagogové, zejména vyučující českého jazyka a matematiky. Standa na základě doporučení ze ŠPZ dochází na sdílenou pedagogickou intervenci.

Jeho neustávající zájem a píle z něj udělaly velmi dobrého žáka, který bez větších obtíží absolvoval zatím tři roky studia. V současné době se aktivně účastní různých soutěží, je členem sboru dobrovolných hasičů a věnuje se požárnímu sportu. Sám se zapojil do preventivních aktivit školy, chodí předvádět spolužákům, jak zasáhnout při první pomoci, reprezentuje školu na veletrzích škol a výstavách, kde předvádí vše, co se naučil. Nyní se intenzivně připravuje na maturitní zkoušku. Po absolvování školy chce nastoupit k HZS ČR.

Pavel

Byl žákem školy dva roky. Druhý ročník učebního oboru Elektrikář – silnoproud však nedokončil.

Pavel byl přijat do tzv. „H“ oboru, byť měl diagnostikováno LMP, jeho intelektuální schopnosti byly podle doporučení ŠPZ v hraničním pásmu. Na základní škole měl k dispozici asistenta pedagoga. Jeho výsledky ze základní školy byly označeny jako motivační, nicméně stačily k přijetí do oboru – žádné zkoušky se nekonají, žáku stačí doporučení praktického lékaře, že je schopen po zdravotní stránce obor zvládnout.

Již na samotném začátku bylo rodičům žáka opakovaně sděleno, že učební obor elektrikář je velmi náročný a předpokládá určité znalosti a dovednosti nutné k odborné činnosti, žák musí pracovat samostatně, musí zvládat variovat úlohy a vyhodnotit nejefektivnější způsob zapojení. Poradenští pracovníci, zejména výchovný poradce, velmi úzce spolupracovali s pedagogicko-psychologickou poradnou. Ta upozorňovala taktéž na náročnost zvoleného

oboru, ale v tomto případě nerozhodoval zájem a možnosti žáka, nýbrž rodiče – otec elektroinženýr byl přesvědčen, že syn nároky kladené na studium zvládne.

Do 1. ročníku Pavel nastoupil bez asistenta, pracovníci školy velmi intenzivně pracovali i s kolektivem třídy – nastoupilo celkem 34 chlapců, 16 z nich bylo taktéž klienty pedagogicko-psychologických poraden. Absolvovali též adaptační pobyt, byl kladen důraz zejména na vzájemnou toleranci a pomoc. Velkým úspěchem bylo přijetí žáka do kolektivu, spolužáci mu pomáhali a starali se o něho, např. z nádraží ho dovedli do školy (do školy navíc dojížděl z jiného města, o prázdninách rodiče Pavla učili jezdit vlakem, aby nepřejel zastávku), pomáhali v neočekávaných situacích, kdy byl Pavel naprosto bezradný a skutečně odkázaný na pomoc ostatních.

Pavel vše ze začátku dostatečně zvládal – s všemožnou podporou vyučujících a díky nezměrné obětavosti třídní učitelky, která se o Pavla starala v podstatě neustále. Zde také velmi dobře zafungovala alespoň zpočátku rodina. Péče ze strany otce se ukázala jako extrémní. Otec byl nezaměstnaný a svůj volný čas věnoval Pavlovi, zejména jeho přípravě na odbornou výuku. Vypracovával mu otázky odborných skript, aby dokázal, že Pavel výuku zvládá, sám ho doma učil znalostem navíc, což konzultoval i s vyučujícími odborných předmětů. Ti mu zdůrazňovali, že není nutné učit se mnoha vědomostem navíc. Pavel byl naprosto přetížený, což velmi rychle zpozorovali všichni vyučující. Tempo pro žáka bylo neúnosné, vyučující neoborných předmětů po Pavlovi vyžadovali jen minimální znalosti, aby se mohl soustředit na ty odborné.

Přesto se nedostatky a náročnost začaly objevovat a vybírat svou daň. Pavel byl unavenější, upadal do letargie. Jednání s rodiči k ničemu nevedla, rodiče nechtěli o přestupu do méně náročného oboru ani slyšet.

První ročník Pavel nakonec zvládl a úspěšně postoupil do druhého. Ten je však mnohem náročnější, zejména po stránce odborného výcviku. Pavel přestal zvládat odbornou výuku, bylo nad jeho síly zvládat náročné úlohy a zapojovat schémata. Nevládal základní odbornost zvoleného oboru, profese, kterou by se měl žít.

Po přešetření v PPP byla Pavlovi poskytována i pedagogická intervence, zaměřená na odborný výcvik. Přesto ani ta nedostačovala. Učitel odborného výcviku vytvořil Pavlovi učební pomůcku na domácí přípravu – zapojovací panel. Pavel navíc nebyl příliš manuálně zručný, i zde mu velmi pomáhali spolužáci. Mnohdy až příliš, neodhadli hranice pomoci, Pavel si neuvědomoval, že nestíhá, byť jednu úlohu zapojoval až 4x déle než spolužáci, a nakonec musel stejně zasáhnout učitel a pomoci se zapojením. Pavel samostatně zapojení nezvládal.

Teprve po nezvládnutí reparátu začali rodiče poslouchat poradenské pracovníky a hledat nové možnosti. Pavlovi byl doporučen tzv. „E“ obor. Pracovníci doporučili rodičům a Pavlovi tzv. elektrikářské práce. Ke studiu byl přijat a nyní studuje 2. ročník na nové škole.

